

Традиција и идентитет

У животу многе ствари треба пустити, заборавити и променити. Ипак, многе ствари треба чувати, памтити и задржати, такве какве јесу. У коју групу сврстати традицију? Је ли постала досадна? Треба ли је променити? Као гумицом обрисати?

Шта је један народ без своје традиције, без свог идентитета? Поносни смо што смо Срби сваки пут кад чујемо имена Тесла, Змај, Вук или Сава. Колико је мајки и очева, баба и деда поносно кад се по кући узвикује „Лазаре“ и „Милоше“! С друге стране, колико Срба не зна датум Косовске битке, нити назив бар једне Змајеве песме? Не примећујемо како полако бледимо сваки пут кад уместо кола заиграмо танго или одбијемо да обучемо ношњу; на тавану – јелеци, у подруму – опанци. Сами смо своја гумица и сами себе полако бришемо са листе народа, користећи латиницу уместо ћирилице, англицизме и турцизме, играјући салсу, крстећи се само једном, не славећи славу... Сами преко свог ударамо туђи печат, чинећи његово мастило све постојанијим, а своје све блеђим и неприметнијим. Преко своје славне историје, за сада још увек црвено-плаво-белим пером, исписујемо туђу, преправљајући имена наших великана у нека друга, тако далека и тако непозната, закопавајући сећања на наше јунаке још дубље у земљу, него што су њихова тела закопана. Рушимо мостове преко амбиса, које су они градили. У рукама држимо туђе књиге, док наше скупљају прашину; на полицама библиотеке – туђа имена, на полицама живота – туђе слике. Прочитајмо „Рат и мир“, али тек након што прочитамо „На Дрини ћуприја“. Постајемо безлични народ, који ће се ускоро поистовећивати са неким другим. Како да нас знају и памте као Србе, кад и сами заборављамо ко смо заправо, чије гене носимо и чија крв тече кроз наше вене, иста она крв коју смо некад називали плавом; како, кад на Јакшићеву *Отаџбину* остајемо равнодушни! Не знамо о чему говори *Крвава бајка* и заборављамо на споменик у Шумарицама, а очекујемо да сами не будемо заборављени. Уместо да, сећајући се на прошлост, страдања, одрицања и пожртвованост наших предака, настојимо да заштитимо и очувамо оно за шта су се они борили и животе дали, само да бисмо ми данас с правом могли да се зовемо Срби, ми газимо преко свега што су нам оставили, за шта су се изборили и што нас не чини једним од многих народа, који су се стопили с неким другим и постали звезде туђег неба, заувек изгубивши шансу да постану Месец свог. Прихватамо туђе обичаје, не схватајући колико смо срећни што и

даље имамо своје, и ако их многи више не памте, многи полако заборављају, а многи их никад нису ни знали. Сами блатимо свој идентитет, чинећи полако да он постаје све мање и мање наш, све мање и мање другачији, а све више и више сличан неком другом. На нашим лицима појављују се туђе црте, у очима туђе искре; душе нам бивају саткане од туђих нити, у срца усађени туђи снови. Полако постајемо све мање Срби, а све више неко други. Одричемо се свих својих посебности, да бисмо били налик другима; сечемо себе по ивицама, да бисмо се уклопили у туђе калупе, а кад у исте будемо ушли, залепиће нам неко друго име, обрадиће нас као дрво и изглатати са свих страна, да их не би неки трн убоо. Е тад ће нам зафалити опанци, јелеци, коло и ћирилица; е тад њих неће бити... Хвала Богу, још увек има људи који поносно, са подигнутом главом у народној ношњи играју коло, који негују ћирилицу, обичаје и традицију. Они нас, као народ, свесно или несвесно, чувају. Али, да бисмо се као народ сачували, сви ми морамо њиховим стопама, ако ни због чега другог, онда јер то дугујемо и нашим прецима, и нашим потомцима, а и нама самима. Наш идентитет није на продају! Наша традиција није за заборав!

Чувајмо традицију, а она ће чувати нас и наш идентитет. Почнимо данас да сутра кад се пробудимо, у огледалу не бисмо видели странца и, погледавши кроз прозор, схватили да је и свет туђи, видевши на туђем небу гомилу звезда, али ниједан Месец.

Шифра: Завичај